

PROF. JUDR. JIŘÍ JELÍNEK, CSc., KATEDRA TRESTNÍHO RRÁVA
UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, PRÁVNICKÁ FAKULTA
NÁM. CURIEOVÝCH 7, 116 40 PRAHA 1
TEL: 02/221 005 507, E-MAIL: JELINEK@PRF.CUNI.CZ

Oponentský posudek
na habilitační práci JUDr. Ingrid Mencerové, PhD.,
Mnohost' trestnej činnosti

I.

Dopisem prof. JUDr. Jaroslava Ivora, DrSc., jsem byl jmenován oponentem habilitační práce JUDr. Ingrid Mencerové, PhD., "Mnohost' trestnej činnosti", Bratislava: C. H. Beck, 2013, 148 s., ISBN 978-80-89603-17-6.

Předloženou práci o rozsahu 123 stran textu a několik dalších stran použité literatury tvoří pojednání o třech důležitých institutech trestního práva – o souběhu trestních činů, o recidivě a o pokračování v trestním činu.

Předně je třeba ocenit výběr tématu. Autorka pojednává o významných a důležitých institutech trestního práva hmotného, na jejichž uplatnění v praxi jsou vyslovovány různé i protichůdné názory. Jedná se o téma teoreticky závažné, důležité pro nauku i legislativní a aplikační praxi trestního práva.

Téma nabývá na důležitosti také proto, že ve Slovenské republice v nedávné době proběhla celková rekodifikace trestního práva, jehož výrazem je nově přijatý trestní zákon a zcela nový trestní řád, a dále z toho, že ve slovenské ani české odborné literatuře v posledních letech nebyla publikována práce, která by se v takovém rozsahu, v takovém úhlu pohledu a do takové hloubky zabývala tímto tématem.

Autorka pro svou práci shromáždila reprezentativní vzorek odborné literatury, přičemž se neomezila pouze na domácí vědecké práce, ale čerpala i z literatury zahraniční. Přitom se ohledně teoretických východisek (zejména jednočinného souběhu) inspirovala i v některých starších statích českých autorů, jejichž závěry jsou dosud nepřekonané a na jejichž platnosti se ani v dnešní době ničeho nezměnilo. Autorka až na malé výjimky tyto prameny řádně cituje, a to i v případě odkazů na webové stránky. Předkládané cizí názory autorka nakonec konfrontuje se svým pohledem na danou problematiku, avšak na některých místech by si její reflexe zasloužily hlubší analýzu. Z hlediska formální úpravy práce autorka

zcela nesjednotila způsob využívání odkazů na poznámky pod čarou, kdy je někdy (aniž by k tomu byl rozumný důvod) uvádí těsně před tečkou (čárkou) na konci věty a jindy až zaní.

S použitými odbornými prameny autorka pracovala korektně a kreativně.

V práci používá adekvátních vědeckých metod, zejména metodu juristického rozboru jednotlivých institutů a metodu komparace mezi různými právními úpravami.

Osnova práce je logická, jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují.

Autorka rozdělila práci do úvodu, sedmi kapitol a závěru. Pojednává postupně o souběhu trestních činů, trestání souběhu trestních činů, o recidivě, o trestněprávních následcích recidivy, o kriminologických souvislostech recidivy a o pokračování v trestním činu.

Práce vcelku komplexně pojednává o problematice mnohosti trestné činnosti. Přitom postupuje od obecného ke zvláštnímu, kdy nejprve vymezí analyzovaný právní institut, aby následně přešla k představení a řešení konkrétních problémů.

Autorčin výklad je srozumitelný a poměrně čтивý. Plynulost textu nenarušuje přílišné množství gramatických chyb a překlepů. Pokud už se v textu ojediněle vyskytují, spočívají zejména v psaní čárek v souvětí (srov. např. str. 7 a větu: „Tam kde tomu tak nie je,...“).

Práce působí poměrně uceleným dojmem, jenž je jen lehce narušen kapitolou VI. o kriminologickém pohledu na problematiku recidivy, ve které až příliš převažují statistické přehledy převzaté z ročenek Ministerstva spravedlnosti SR. Autorka při svém výkladu zbytečně nezabírá do přílišných detailů a soustřeďuje se spíše na obecný výklad, který by mohl čtenáři pomoci získat obecný náhled do problematiky.

II.

Jak jsem již uvedl shora, problematika mnohosti trestné činnosti je zpracována systematicky a do patřičné hloubky. K obsahu práce přesto uplatňuji následující dílčí připomínky:

Na str. 10, marg. č. 22 není uveden vhodný příklad vícečinného souběhu nestejnorodého, neboť za určitých okolností by mohla být daná situace posouzena pouze jako jeden trestní čin loupežné vraždy.

Na str. 11, marg. č. 24 chybí odkaz na konkrétní trestní řády jednotlivých zemí, o kterých autorka hovoří. Podobná situace je i ohledně trestních zákoníků na str. 19 – 20.

Na téže straně v marg. č. 27 autorka jako definiční znak skutku uvádí, že se musí jednat o událost ve vnějším světě, která je jako skutek vymezená v příslušném aktu orgánu činného v trestním řízení. Skutek v trestněprávní teorii však není vázán na podmínu, že je o něm vedeno trestní řízení, ale je dán již samotným jednáním pachatele.

Na str. 13 a 14 (marg. č. 32) autorka neuvádí u problému zachování totožnosti skutku, že k němu postačí alespoň částečná totožnost jednání či následku.

Na str. 26, marg. č. 70 a str. 36, marg. č. 88 se zcela zbytečně doslovně opakuje výrok zrušovacího nálezu PL ÚS 106/2011.

Str. 33 – 43 (kapitola 2. 2 ohledně souladu asperační zásady u vícečinného souběhu s ústavou) je až na dva odstavce obsahující autorčinu reflexi v podstatě jen holou reprodukcí nálezu Ústavního soudu SR, sp.zn. PL ÚS 106/2011 a následného aplikačního stanoviska NS SR.

Na str. 55 je v marg. č. 128 – 129 doslovně zopakováno to, co je řečeno jen o několik stran dříve (na str. 39).

Na str. 58 autorka v odstavci ad d) uvádí „základom na zníženie“, má však na mysl zvýšení.

Kapitola VI., která by měla pojednávat o kriminologických aspektech recidivy (celkem 20 stran), je až na 5 stran redukována pouze na statistiky a jejich jednoduché interpretace. Kapitola tak působí silně nevyváženě a nedostatečně rozpracovaně ohledně ostatních kriminologických aspektů týkajících se pachatelů, ale i otázek penologických.

Na str. 102, marg. č. 208 autorka nesprávně uvádí, že podle úpravy účinné do 31. 12. 2005 pokud soud dílčí útok pokračujícího trestného činu vypustil, mohl kdykoliv o nich začít trestní stíhání znova. To však není pravdou, nebot' podle § 163 ods. 4 tr. rádu z r. 1961 pouze platilo, že „Ak v priebehu vyšetrovania vyjde najavo, že obvinený spáchal pred vznesením obvinenia ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, na ktorý sa uznesenie o vznesení obvinenia nevzťahovalo, rozšíri vyšetrovateľ alebo policajný orgán obvinenie aj pre tento ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu.“ Orgány činné v trestním řízení tak mohly pouze rozširovať v tomto směru popis skutku v rámci probíhajícího trestního stíhání.

PROF. JUDR. JIŘÍ JELÍNEK, CSc., KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA
UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, PRÁVNICKÁ FAKULTA
NÁM. CURIEOVÝCH 7, 116 40 PRAHA 1
TEL: 02/221 005 507, E-MAIL: JELINEK@PRF.CUNI.CZ

Pokud však soud o ostatních dílčích útocích pravomocně rozhodl a jiné z popisu skutku vypustil, nemohlo být do 31. 12. 2005 o nich již trestní stíhání pro překážku rei iudicate zahájeno (vyjma mimořádných opravných prostředků). To změnilo až oddělené hmotněprávní a procesněprávní pojetí pokračujícího trestného činu v novém trestním rádu.

Považuji ovšem za nutné uvést, že výše uvedené dílčí připomínky nesnižují jinak vysokou odbornou úroveň recenzované práce.

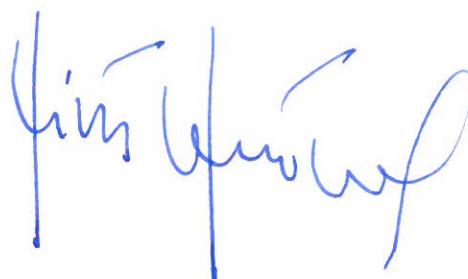
III.

Závěrem shrnuji: Habilitační práce JUDr. Ingrid Mencerové, PhD. plně vyhovuje požadavkům kladeným na habilitační práce. Autorka prokázala, že má hlubší teoretické znalosti, umí vypracovat náročný odborný text na dané téma, ovládá metody vědecké práce, má suverénní přehled o aplikační praxi a jejich problémech.

Při ústní obhajobě doporučuji, aby se kandidátka vyjádřila k otázce:

Pokračování v trestném činu z hlediska trestního práva hmotného a trestního práva procesního.

Doporučuji dále, aby po úspěšné obhajobě byl jmenované udělen vědeckopedagogický titul „docent“.

V Praze 27. března 2014

Prof. JUDR. Jiří Jelínek, CSc.,